

# Kopenhagen Amager Bakke errauste planta, *elefante zuri* berria



Pello Zubiria Kamino  
@pellozubiria

Aginte publikoek sustaturik altxatako eraikin oso handi, ospetsu eta garestia, aldi berean bere ustiapen edo mantenuan zama ekonomiko bihurtzen dena, horra zer den ingelesez *White elephant* eta frantsesez *Éléphant blanc* izendatzen dutena. Hondakinetatik negozio egiten duten korporazioek Kopenhageko Amager Bakke erraustegi berria saltzen dute munduko aurreratuen delakoan. Aldiz, martxan jarri aurretik bihurtuta dago herritarrentzako buruhauste galanta.

2016ko urrian Londrestik *The Guardianek* aurkeztu zion munduari Danimarkako mirari berria: "Ikuspegi bikainak dauzkan erraustegia: Kopenhageko hondakin plantak eski pista eta *picnic* eremua edukiko ditu". Ordenadorez egindako muntaian ikus daiteke aintzira eta zelaiz inguratutako paraje baten erdian sutegi futurista, kasualitatez tximiniarik ageri ez duena. Geroztik, Googlek Amager Bakker erraustegiaren irudiak eskatuz gero, aurkitzen dituen lehenak antzeko simulazioak dira, eraikin txundigarria elurpean, teiltatu gainean eskiatzaileak, tximiniatik kea ez baina lurrunezko uztai artistikoak isurtzen...

Arrasateko LKSko ordezkariak Perun saiatu direnean Gipuzkoakoa bezalako erraustegi bat saltzen hango agintariei, oso posible da Amager Bakker berri-berria aipatu izana. Modan jarri dute. Izan ere, zerk eduki lezake berme hoberik herrialde nordikoetan maite omen duten labe batek baino? Danimarkan bertan, ordea, kezkatuta dauzka.

Abuztuan *Finans* egunkari ekonomikoak argitaratu zuen: "Kaosa milioiak kostatuko erakin berria: Amager Bakke hondakinak tonaka pilotzera behar-tuta". Ekainean labeak estreinakoz piztu bezain laster hondatu zitzaizkion. Hiru sutegetatik bat konpondu arren beste biek aste batzuetarako lanak zeuzkatela eta gobernuak baimena eman zion konpainiari hondakinak usinan metatzeko. Arazo konplikatuak, milaka tona haien ia erdia sukaldeko organiko ustelkorrez osatuta zegoelako.

Udako matxura hau ez da izan lehenbiziko arazo tekniko munduko erraustegi ekologikoena [*environmentally friendly*] izateaz gain teiltatua eski pistak edukitzea harro aldarrikatu duen proiektu faraonikoarentzako. Joan den azaroan jakin zen bere hornitzaile nagusi B&W Vølund-ek akats tekniko larriak egin zituela, enpresari 100 milioi euroko galerak eraginez.

*Murmur* hedabide daniarrak 2016ko azaroan argitaratu zuen *Kopenhageko elefante zuri zikina*, hiriburuko agintarien proiektu izarraren buru haustek kontatuz. "Esaten zuten mugarri bat ezarriko zuela konbinatuz arkitektura garaikidea, aisialdiko instalazioak eta hondakinentzako tratamendu aurreratuak. Baina zientoka milioi kosta behar duen Amager Bakkeko errauste planta bihurtu daiteke zama bat zergak ordaintzen dituzten herritarrentzako eta mantso-tu ditzake hondakinentzako beste estrategia ekologikoak".

Bere 85 metroko altuerarekin, Kopenhageko bigarren eraikin handiena da eta zaborrak erretzeko instalazioez gain osoki amaitutakoan eduki behar ditu eskiatzeko hiru pista, eskalatzeko harresia eta kafetegia. Hala ere, eraikina bukatu aurretik *Murmur*rek abisatzen zuen *elefante zuriak* eduki behar zuen arazo handiena: "Erraustegiak urtean 500.000 tona erretzeko ahalmena dauka, baina bere jabe diren bost udalerrien artean ez dute hainbeste zabor sortzen". Aldizkariaren kalkuluetan, horrek era-

gin lezake 2020 artean 255 milioi euroko defizita, azkenean herritarrek beren zergekin pagatu beharko lituzketenak.

Arriskuaz jabetuta, agintariekin erraustegiari eman diote labeetara atzerri-tik zaborra ekartzeko baimena, urtean 115.000 tona arte, erreko duenaren bostetik bat. Erabaki honek urratzen du Danimarkan 2012an hondakin planak eztabaidatzean ezarritako hondakinak inportatzeko debekua; baina gastu handienak egin ostean, zorra ordaindu behar hartu die gaina klimaren aldaketaren inguruko argudioei.

## Ingalaterrako zaborren gose

Amager Bakke erraustegia da, 500 milioi euroko kostuarekin -bidean azaldutako arazo tekniko eta atzerapenen ondorioz-, Europar eraiki diren garestiena. Baina zenbait aditu daniarren iritzian, baliteke zaborren inportazioa ez gertatzea aski adabaki bere finantza ahulentzat. Munduko erraustegi *fashionenak* dauzkan arazoak direla eta, *Ingenioren* aldizkariak berrikitan titulatu du: "Kiebra jo dezake erraustegi batek? Bai, Svendborgekoak erakutsi digu nola".

Danimarka hegoaldean, Svendborg hiriak bere aldiriekin biltzen ditu ia 60.000 biztanle. Udalak 1999an estreinatutako errauste plantak oraindik arrastaka daramatza 12 milioi euroko zorrak. Herritarren zergekin egiten die aurre: inguruko udalek erretzera bidalitako tona bakoitzeko 54 euro pagatzen





*Amager Bakke erraustegia tximinia nagusitik eta bizkarrean daraman beste txikiago batetik kea dariola. Bjarke Ingels Group –berena da argazkia– arkitektura eta eraikuntza konpainia multinazionalak diseinatu, zortzi hilabeteko atzerapenez estreinatu dute. Oraindik falta ditu gailurretik beheraino luzatuko omen diren eski pistak, kafeteria eta eskaladarako harresia. Interneten aurkitzen diren promozioiko beste irudi askotan osagai guzti horiekin estetika futurista ematen du erraustegiak, tximiniatik lurruna uztaiborobiletan isuriz.*

duen bitartean, Svendborg beharturik dago tonako 143 ordaintzera.

Svendborgeko erraustegiak konkurrentzia latza dauka agintariak liberalizatu berri duten zaborren merkatuan. 50.000 tona erretzeko labea eraiki zuten, baina hiriak ez du 18.000 tona bainik sortzen urtean, labeak ase eta kontuak borobiltzeko zaborrak nonbaitetik ekarri behar.

Danimarkak bere osotasunean erraustehalmen handiegia dauka. Atzerritik zabor pila itzelak inportatzen dituzte, 2015ean Britainia Handitik bakarrik 728.135 tona, daniar bakoitzeko 128 kg. Amager Bakkeren kasuan, 2012an planifikatzen ari zirenetako batzuek ohar-tarazi zuten zetorren egoeraz, proposatuz lehengo erraustegia zaharberritzea. Baina *Murmuren* kronikan azaldu zutenenez, erraustegiaren sustatzaileek *lobby*

lan bortitza egin zuten, hasieran uzkur agertzen ziren agintari lokal eta nazionalak planta berri iraultzaile eta *ikoniko* baten alde jarri arte.

“Europar Batasunak Ekonomia Zirkularraz hartu dituen erabakiak –idatzi du Christopher Nicastro Zero Waste Europaren azaroko buletinean– amesgaizto bat bezala dira Danimarkako erraustegientzako. Erretzeko gero eta gutxiago aurreikusita, Kopenhageko labe berri eta distiratsuek iraungitze askoz laburragoa eduki dezakete, galerak handitu eta herritarrei etorkizunean zama ekonomikoak eraginez”.

Danimarka da gaur Europan errausteketan txapeldun, etxeetan sortu zaborren erdia kiskali eta, ordainetan, birziklatze tasak oztopatuz. Organikoaren bereizketari dagokionez, Kopenhage da herrialdean okerrera dabiltzan 20 uda-

letako bat. Aurten hasiko da organikoaren bilketa bereziarekin. Horrekin eta oro har Danimarkak birziklatzea handitzeko hartu dituen erabakiekin, are bazka urriagoa geratuko zaio Amager Bakkeko labeari.

Irakurlea ohartuko zenez, ez dugu hitz bat aipatu Amager Bakke erraustegiak airera isuriko dituen toxikoez, ez hark sortuko dituen 100.000 tonatik gora eskoriez. Badirudi teknologia nordikoaren bermeaz fidatzen direla, nahiz eta eraikitzean ikusitako matxura eskandalagarriek ohar bat baino gehiago bidali Babcock & Wilcox konpainia sonatuaren fidagarritasunaz. Volkswagenek bere autoen isuriak urte luzeetan nola faltsutu zituen ikusi arren, oraindik ez dugu ikasi. VW kasuan legez, isuriak independentziaz neurtuko dituzten ikerlarien zain dago errauste industria. ■



# ZINKUNEGI OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia  
T. 943 420 624  
info@zinkunegioptika.com  
www.zinkunegioptika.com

## 50 urtez elkarrekin